

Svenska Elektrikerförbundets avtalskrav för Installationsavtalet fr.o.m. 1 maj 2017

Bakgrund

Svenska Elektrikerförbundet kan konstatera att till skillnad från förra avtalsrörelsen har förbunden inom LO enats om en samordning. Svenska Elektrikerförbundet har ställt sig bakom denna samordning, som innebär att det inom Industriavtalet kommer fastställas två märken. Ett märke i procent samt ett märke i kronor. Samordningen innebär således att arbetstagare som tjänar mindre än 24 000 kr per månad omfattas av kronorssatsningen. Denna ordning ska även tillämpas på Installationsavtalets område. Avtalskraven bygger på en tolv månaders period.

Svenska Elektrikerförbundet ser ett stort värde i att Sverige har en fungerande lönomodell. Den nuvarande modellen har inneburit en god ökning av reallönerna samtidigt som Sveriges konkurrenskraft bevarats. Däremot har modellen samtidigt inneburit ökade klyftor då löneökningstakten uttryckts i procent, vilket inneburit att skillnaderna mellan hög- och lågavlönad inom LO ökat samt mellan tjänstemän och arbetare. Denna utveckling har till viss del kunnat hanteras med vissa riktade satsningar som t.ex. jämställdhetspotter. Efter ställningstagande från Svenskt Näringsliv har sådana satsningar emellertid omöjliggjorts. Detta är enligt Svenska Elektrikerförbundet en ohållbar utveckling som riskerar att medföra att den nuvarande lönebildningsmodellen inte längre kan användas. LO-förbundens samordning denna avtalsrörelse syftar till att finna en lösning på denna problematik där nuvarande modell kan fortsätta att tillämpas på samma sätt som den gjordes fram till och med avtalsrörelsen 2007.

Svenska Elektrikerförbundet företräder som bekant medlemmar med jämförelsevis höga löner inom LO-kollektivet. Samtidigt är marknadskrafterna starka inom byggsektorn och byggsektorn skulle därmed kunna bära högre lönekostnader. Svenska Elektrikerförbundet har dock valt att trots detta ansluta sig till LO-samordningen. Bakgrunden till detta beslut är en solidaritet med de inom LO-kollektivet som tjänar minst. En sådan ordning förutsätter dock att det faktiska utfallet gynnar lågavlönade grupper. Svenskt Näringslivs hållning i denna fråga är oroande då organisationen så tydligt angivit att det enbart finns ett märke och att detta märke uttrycks i procent. En sådan lönebildningsmodell som Svenskt Näringsliv förordar kan inte Svenska Elektrikerförbundet ställa sig bakom.

Sammanfattningsvis är det av stor vikt hur arbetsgivarsidan förhåller sig till LO-samordningen. Ett fortsatt motstånd riskerar att omintetgöra Industriavtalets normerande roll.

Löneökningar

Samordning

Som framgår ovan har Svenska Elektrikerförbundet anslutit sig till LOs samordning. Detta innebär att Svenska Elektrikerförbundet kräver löneökningar med 2,8 procent dock med ett lägsta utrymme om 672 kr per månad och heltidsanställd räknat per individ inom avtalsområdet. Brytpunkten mellan krontalshöjning och procentuell höjning utgör 24 000 kr per månad.

Särskilda prioriteringar

Avtalets lägstalöner och övriga ersättningar ska höjas med 2,8 procent. En riktad satsning bör dock göras på lägstalöner i avtalet för gruppen 3:e året i yrket o därefter. Enligt Svenska Elektrikerförbundet är det viktigt att Installationsavtalets lägstalöner följer med den faktiska utvecklingen. I Kraftverksavtalet har parterna kommit överens om en ordning som innebär en automatisk uppjustering inför varje avtalsrörelse. Svenska Elektrikerförbundet anser att en sådan ordning även skulle tjäna parterna väl på Installationsavtalets område.

En pension att leva på

En fråga som blivit allt mer aktuell efter det att vårt pensionssystem reformerades är det nuvarande systemets brister. Hur det nuvarande pensionssystemet kommit att fungera redogörs för på ett bra sätt i LOs rapport – Vad krävs för en hållbar pension? Av rapporten framgår att det förväntade utfallet för en pensionär är ca 55 procent av dennes tidigare inkomst. Detta är enligt Svenska Elektrikerförbundet en ohållbar situation. Enligt Svenska Elektrikerförbundet är några politiska initiativ på detta område inte att vänta. Detta medför att endast avtalsvägen kvarstår.

Redan idag har parterna kommit överens om en extra avsättning till arbetstagarnas pension. Svenska Elektrikerförbundet har som målsättning att

denna extra avsättning tillsammans med de avsättningar som görs inom tjänstepension SAF-LO ska uppgå till totalt 10 procent.

Svenska Elektrikerförbundet anser att även EIO borde se fördelarna med att kunna erbjuda goda pensionsvillkor till arbetstagarna. Svenska Elektrikerförbundet har som målsättning att med start denna avtalsrörelse påbörja en regelmässig höjning av den extra avsättning som idag görs. Detta utgör en mycket prioriterad fråga för Svenska Elektrikerförbundet. Av löneutrymmet bör ytterligare avsättningar göras.

För det fall EIO motsätter sig en ökad extra avsättning till pension avser Svenska Elektrikerförbundet att istället med kraft kräva en utbyggnad av den modell för arbetstidsförkortning som finns i Installationsavtalet. Svenska Elektrikerförbundet har hittills uppfattat EIO på sådant sätt att pensionsavsättningar är att föredra.

Ackord

Under förra avtalsrörelsen kom parterna överens om en justering av fördelningsmodellen vid inlåning mellan företag. Bakgrunden till detta förhållande var de orättvisor som uppstår när inlåning sker från ett företag med en annan lönestruktur. Vid en närmare granskning har Svenska Elektrikerförbundet kunnat konstatera att denna orättvisa även gör sig gällande vid inlåning mellan olika delar i större företag. Lönestrukturer kan skilja sig avsevärt mellan olika orter inom samma företag.

En viktig förutsättning för att ackordssystemet ska kunna ge fördelar för såväl arbetstagare och arbetsgivare är att det upplevs som rättvist. Ytterligare justeringar behövs därför i denna del.

Utformningen av det nuvarande ackordssystemet utgör en viktig drivkraft för ett effektivt och rationellt arbete. För att ytterliga öka denna drivkraft anser Svenska Elektrikerförbundet att en extra satsning på ackordssystemet ska göras.

Ett utökat skydd vid graviditetspenning

Lagen om anställningsskydd ger idag ett utökat skydd för föräldralediga arbetstagare som sägs upp p.g.a. arbetsbrist. Detta skydd innebär att uppsägningstiden börjar löpa först efter det att ledigheten är slut.

På Måleriavtalets område enades parterna om en utökning av detta skydd till arbetstagare med graviditetspenning. Enligt Svenska Elektrikerförbundet är det av stor vikt att yrkeskåren blir mer jämställd. Idag domineras branschen helt av män. Ett litet steg i rätt riktning skulle vara att utöka skyddet för arbetstagare med graviditetspenning.

Arbetsmiljö

Parterna har tidigare träffat en överenskommelse om bilvärmare. Däremot saknas helt bestämmelser om bilarnas säkerhet. Vid inköp av bilar har det visat sig att det säkraste alternativet inte alltid väljs utan att detta blir en prisfråga. Enligt Svenska Elektrikerförbundet har arbetstagarna på avtalsområdet rätt till en säker arbetsmiljö. Enligt Svenska Elektrikerförbundet bör Installationsavtalet tillföras bestämmelser som anger att enbart bilar som erhållit fem stjärnor av det europeiska utvärderingsprogrammet för nya bilar (Euro NCAP) får köpas in.

Arbete och fritid

Övertidsarbete

Som bekant råder det högkonjunktur inom branschen. Detta är naturligtvis mycket positivt, men samtidigt innebär detta att kraven på övertidsarbete ökar. Ett utökat övertidsuttag innebär att det bli allt svårare för arbetstagarna att förena arbete med familj och fritid. Barn behöver som bekant hämtas på förskolan även om det är mycket att göra på arbetet likväl som nära släktingar behöver omvårdnad. Den begränsning av övertidsuttaget som finns i Installationsavtalet behöver mot bakgrund av ovanstående justeras nedåt. Huvudregeln ska vara att övertidsarbete förutsätter överenskommelse mellan arbetstagare och arbetsgivare.

Mot bakgrund av att Installationsavtalet redan idag innehåller en begränsning av övertidsuttaget är det av stor vikt att respektive arbetstagare löpande informeras om det ackumulerade övertidsuttaget. Med anledning av detta bör det uttryckligen av respektive arbetstagares lönespecifikation framgå i vilken omfattning övertid arbetats.

Byte av semestertillägg

Som beskrivits ovan domineras branschen helt av manliga arbetstagare. En förklaring till detta förhållande har traditionellt varit att arbetet inneburit arbete på oregelbundna tider samt traktamentsarbete. Dessa arbetsförhållanden har motverkat en mer jämn könsfördelning. Svenska Elektrikerförbundet anser att ytterligare steg behöver tas för att skapa en jämn könsfördelning. Nuvarande ordning är inte given. En grundförutsättning för detta är att möjliggöra för arbetstagarna att i större utsträckning kunna styra över sin egen tid. Ett naturligt steg i rätt riktning skulle därför vara att möjliggöra för arbetstagarna att omvandla semestertillägget till fler semesterdagar. Detta skulle göra branschen mer attraktiv.

Beredskap

Ett växande problem på avtalsområdet är ett ökat uttag av beredskap. Beredskap innebär en kraftig inskränkning i den enskildes möjligheter att styra över sin tillvaro. Dagens ersättningsnivåer står inte i proportion till denna inskränkning. En justering är därför nödvändig.

Kompetensutveckling

Elteknikbranschen är en bransch som ständigt genomgår en teknikutveckling. Således är det av central betydelse för branschens konkurrenskraft att de anställda regelbundet erbjuds kompetensutveckling. Svenska Elektrikerförbundet anser att det måste tillföras mer resurser för att möta framtidens teknikutveckling.

Av 4 § mom. 4 Utvecklingsavtalet framgår uttryckligen att företagen i så god tid som möjligt ska tillhandahålla utbildning för de nya arbetsuppgifter som tekniken medför. Sådan utbildning ska ske på företagets bekostnad och med oförändrade anställnings- och löneförmåner.

Svenska Elektrikerförbundet kan konstatera att parterna i förra avtalsrörelsen inte kunde finna en lösning på denna viktiga fråga. Svenska Elektrikerförbundet anser att parterna bör inleda ett partsgemensamt arbete i syfte för att precisera de krav på kompetensutveckling som Utvecklingsavtalet ställer. Detta borde ligga i båda parternas intresse.

Moderniserade permissionsregler

Installationsavtalet definierar idag nära anhörig som maka/make, registrerad partner, barn, syskon, föräldrar och svärföräldrar. Enligt Svenska Elektrikerförbundet är det en föråldrad syn på samlevnad att för regelns tillämpning kräva äktenskap eller partnerskap. Parterna på avtalsområdet bör enas om att även tillföra sambo till den uppräknig som anges i Installationsavtalet. Uppgift om samboskap bör enligt Svenska Elektrikerförbundet godtas vid folkbokföring på samma adress.

Svenska Elektrikerförbundet förbehåller sig rätten att återkomma med ytterligare förslag samt att återta eller ändra överlämnade förslag.

Stockholm den 16 februari 2017

Jonas Wallin
Förbundsordförande
Svenska Elektrikerförbundet